

Opbrengsten Leernetwerk | Inductie in partnerschap Samen Opleiden 2022

Bestuurlijk uitgangspunt van het [kwaliteitskader 'Samen Opleiden en inductie'](#) is dat ook de eerste periode die leraren zelfstandig voor de groep staan (de inductiefase) worden meegenomen in de opdracht van de partnerschappen. Het gaat om het belang van een doorlopende professionele ontwikkeling van (aankomende) leraren. In alle sectoren (po, vo, mbo) oriënteren partnerschappen Samen Opleiden zich momenteel op de vraag hoe ze samen invulling kunnen geven aan de ondersteuning van de inductie van startende leraren.

Om de ontwikkelingen in de partnerschappen te verbinden aan leer- en ontwikkelvraagstukken, startte het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren met het leernetwerk 'Inductie in partnerschap'. Tijdens drie bijeenkomsten in 2022 is ingegaan op het waarom, wat en hoe van het gezamenlijk werken aan inductie. Om te waarborgen dat de dialoog vanuit beide perspectieven werd gevoerd, namen er per partnerschap minimaal een collega van een opleidingsinstituut en een collega uit het werkveld deel.

De bijeenkomsten van het leernetwerk waren als op zichzelf staande bijeenkomsten te bezoeken. In de loop van het jaar kwamen er steeds nieuwe partnerschappen bij. Wij hebben dan ook de indruk dat steeds meer partnerschappen bezig zijn met de verkenning van samenwerken aan inductie. Voor iedereen die aan de slag wil met samenwerken aan inductie kan de inhoud van de bijeenkomsten gevolgd worden binnen de eigen context. De gestelde vragen kunnen met elkaar besproken worden, de beschikbare instrumenten bestudeerd en het kan uitgewerkt worden voor de eigen context.

Bijeenkomst 1

In de eerste bijeenkomst schetste Michelle Helms een theoretisch kader. Hiermee kwamen de volgende vragen aan de orde:

- Wat is de kerngedachte van inductie?
- Waartoe dient inductie en wat dek je ermee af?
- Wat is het doel van inductie?
- Waarom inductie vormgeven binnen het partnerschap Samen Opleiden?

Tijdens de dialoog kwamen verschillende perspectieven naar voren: uitval van leraren voorkomen en hen dus behouden voor het beroep, de kwaliteit van lesgeven verhogen, talenten van nieuwe collega's zien en ontdekken, loopbaanperspectief in beeld brengen, en het vak aantrekkelijk houden.

Op basis van deze informatie brachten de deelnemers de beginsituatie van hun eigen partnerschap in kaart. Hierbij was er aandacht voor inhoud, organisatie en HRM-beleid. Zo schetste elk partnerschap een stip op de horizon.

Naast de vraag hoe inductie in partnerschap zich verhoudt tot Samen Opleiden, kwam ook de visie van het partnerschap op 'samen inductie' aan de orde. De deelnemers werden uitgenodigd om te benoemen welke eerste stappen er mogelijk zijn in de eigen context.

Bijeenkomst 2

Op basis van de volgende twee praktijkvoorbeelden had de tweede bijeenkomst een meer praktische en instrumentele invulling:

- Marcella Hobma (opleidingscoördinator van opleidingsschool ROSA en projectleider van het BSL-traject Frisse Start) presenteerde de vijf criteria van een goed inductieprogramma (zie ook de [BSL-ontwerptool](#)) en de vier waarborgen van het kwaliteitskader.
- Harry Rorije, onderzoeker van de Hogeschool Utrecht, presenteerde een 'Toolkit Inductie' (zie ook de [BSL-ontwerptool](#)).

Na de twee inspirerende voorbeelden werd de relatie gelegd met de waarborgen uit het kwaliteitskader: de lerende leraar, de leeromgeving, de organisatie en de kwaliteitscultuur. Wat kan er per waarborg in de inductie zichtbaar zijn? Ook dit relateerde de deelnemende partnerschappen aan de eigen fase van ontwikkeling.

Bijeenkomst 3

In de derde bijeenkomst kregen de deelnemers inspiratie om inductie samen te organiseren en maakten zij de verbinding naar mogelijkheden voor het eigen partnerschap. Edmée Suasso liet in haar presentatie zien hoe in het Kennisnetwerk Lerende leraren in Twente wordt samengewerkt. Dit kennisnetwerk is een samenwerking van twee partnerschappen en andere betrokkenen in de regio, zoals het ROC en het Mobiliteitscentrum. Zij werken samen aan de doorgaande ontwikkeling van leraren o.a. door expertgroepen te vormen. De expertgroep 'begeleiding van starters' werd expliciet uitgelicht.

Vervolgens gingen de partnerschappen aan de slag om de mogelijkheden in de eigen context te concretiseren. Helpende vragen daarbij waren: wat versta je onder inductie in partnerschap? Hoe verhoudt inductie in partnerschap zich tot Samen Opleiden? Met wie werk je samen? Wat zijn de inhoudelijke thema's? Op welk niveau is de samenwerking (strategisch, tactisch, operationeel) en is dit voor starters of voor de begeleiders van starters? Wat vindt waar plaats? Wie is waarvoor verantwoordelijk? Wat betekent dit voor jou als programmaleider/voor het team?

De collega's die ook aanwezig waren bij de eerste bijeenkomst, konden hierbij gebruikmaken van de schets van de beginsituatie die ze toen hadden gemaakt. Zo werd zichtbaar welke ontwikkeling zij in de tussenliggende periode hadden doorgemaakt.

Evaluatie

De deelnemers vonden het een waardevol leernetwerk, zo bleek uit de evaluatie. Daarin werden de volgende opbrengsten genoemd:

- Inspiratie gekregen om inductie in partnerschap vorm te geven.
- Vanuit verschillende invalshoeken nadenken over inductie.
- (Nieuwe) kennis en ideeën opgedaan over de inrichting van inductiebeleid vanuit de Opleidingsschool en HRM.
- De Ontwerptool BSL is goed bruikbaar voor het ontwerpen van een inductietraject, ook voor het MBO.
- Verschillende praktijkvoorbeelden (do's en don'ts) gehoord. Fijn dat je het wiel niet zelf hoeft uit te vinden, maar gebruik kunt maken van wat er al is.
- Richting voor ons partnerschap.
- Reflectie: inzicht waar we staan en waar we naartoe willen/kunnen.
- Zo veel mogelijk maatwerk; one size fit's all werkt niet. Definieer wie de starters zijn en betrek hen, naast andere stakeholders, bij het traject.
- Begin klein en bouw het uit.
- Netwerk is uitgebreid.

Vervolg | Ontwikkelnetwerk & Leernetwerk 2023

Een aantal leden van het leernetwerk wil met elkaar verdergaan in een ontwikkelnetwerk. [Klik hier](#) voor meer informatie. Het Platform Samen Opleiden & Professionaliseren zal deze bijeenkomsten organiseren, maar de inhoud wordt in overleg bepaald. Aanmelding voor dit netwerk kan [via deze link](#).

Daarnaast heeft de evaluatie ertoe geleid dat we dit leernetwerk in 2023 gaan herhalen, zodat meer partnerschappen ondersteuning kunnen krijgen bij de samenwerking rond inductie. [Klik hier](#) voor meer informatie. Mocht je hieraan willen deelnemen, meld je dan aan [via deze link](#).

Instrumenten en bronnen

- [Katern | De rol van het partnerschap Samen Opleiden en Professionaliseren bij de begeleiding van startende leraren](#) van Michelle Helms
- [BSL-Ontwerptool](#) Door de VO-raad ontworpen instrument dat ondersteuning biedt bij het ontwerpen van een effectief driejarig inductiearrangement.
- [Katern over het Kennisnetwerk Lerende leraren in Twente](#) (Platform Samen Opleiden & Professionaliseren)